

**Любов
СМАРОВОЗ**

Директор Опорного
закладу
«Навчально-виховний
комплекс
«Чаплинська школа-
гімназія»»

Директор школи, ліцею, гімназій № 6 2018

ІМІДЖТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ОСВІТНЬОГО ЗАКЛАДУ

У статті розглянуто інноваційні підходи до управління закладом загальної середньої освіти, акцентовано увагу на значенні експериментальних досліджень, розкрито роль освітнього середовища у творчому розвитку особистості здобувача освіти.

Ключові слова: освітнє середовище, експеримент, система управління та моніторингу, імідж закладу загальної середньої освіти, структурно-функціональна модель, опорний заклад, модель випускника, успішна дитина.

Актуальність. Сьогодні школа має забезпечити якісно новий рівень загальноосвітньої, професійної підготовки, розвиток кожної дитини як особистості. Усе це потребує докорінного перегляду підходів до організації змісту освіти у школі. Знання, здобуті за час експерименту щодо особливостей структурних компонентів іміджу навчального закладу, дають можливість нам свідомо та цілеспрямовано модернізувати навчальний заклад, оновити всі компоненти його діяльності, знайти нові розв'язки старих проблем, запропонувати свіжі організовані ідеї, одним словом – поступово формувати позитивний імідж свого закладу [3].

Виклад основного матеріалу.

Гімназіє, гімназіє, – сердець і рук єднання,

*Домівка знань і мудрості,
надій і сподівання.*

*В сім'ї твоїй, гімназіє,
зростаєм і міцнієм,*

*З тобою, рідна школо, ми
все зробить зумієм.*

Такими словами починається гімн Опорного закла-

ду навчально-виховного комплексу «Чаплинська школа-гімназія», який нещодавно відсвяткував своє 80-річчя, ставши колицкою для 5430 випускників. Заклад дбає про навчання і розвиток дітей, створює атмосферу творчості й високих прагнень педагогів, є надійним партнером для батьків і соціуму.

Понад п'ятнадцять років під керівництвом кафедри менеджменту освіти, економіки та маркетингу ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України наша школа працює в постійному розвитку. Так, з 2001 по 2004 рік заклад брав участь у *Всеукраїнському експерименті «Освітній моніторинг як механізм адаптивного управління загальною середньою освітою»*. Побудована в результаті вдалого експерименту модель управління, розвиваючись, діє й сьогодні.

З 2004 р. школа – активний учасник *регіонального експерименту «Створен-*

ня розвивального середовища для педагога та учня на основі інформаційних технологій». Одним із основних факторів успішності цього експерименту стала опора на особистісно-орієнтовану модель взаємодії суб'єктів навчально-виховного процесу [1].

У навчальному закладі застосовуються різноманітні форми як внутрішньої, так і зовнішньої диференціації. Профільні класи, класи з поглибленим вивченням предметів, класи розвивального та інклюзивного навчання в початковій школі, професійне навчання в профільній старшій школі, реалізація додаткових освітніх програм через систему факультативів, спецкурсів, гуртків, клубів, творчих конкурсів, олімпіад тощо.

Відпрацювавши принципи й зміст освітнього середовища, ми зрозуміли, що постає інша проблема, яка полягає в необхідності залучення життєстворюючого аспекта простору школи й дослідженні та корекції взаємозв'язку між створеною освітньою атмосферою й розвитком особистості. Отже, знову необхідні були нові ідеї, нові моделі, технології управління, навчання й виховання, що потребували апробації, експериментального дослідження. І тут вкотре допомогли дослідники кафедри менеджменту освіти та маркетингу ЦППО НАПН України Г.В. Єльнікова, В.К. Мельник, В.І. Маслов.

І вже з січня 2009 р. ми розпочали реалізацію програми нового експерименту «Розвиток учасників навчально-виховного процесу в умовах адаптивної школи», основною метою якого є виявлення й експериментальна перевірка комплексу педагогічних умов, що забезпечують розвиток особистості педагогічних працівників та здобувачів освіти. У процесі реалізації підготовчого, констатувального й ор-

ганізаційно-прогнозуючого етапів експерименту розробили модель цілеспрямованого впливу розвивального середовища адаптивної школи на розвиток учасників освітнього процесу. На нашу думку, у ній продумано стратегічний, змістовий, технологічний й управлінський аспекти дослідження, обґрунтовано перспективу діяльності закладу через концепцію й програму розвитку, розроблено проект «Школа життєвого успіху», визначено критерії й показники відстеження динаміки розвитку педагогічних працівників та здобувачів освіти.

Нині навчальний заклад на заключному етапі *Всеукраїнського експерименту «Формування іміджу навчального закладу нового типу в умовах регіону»*. І це не випадково, адже першочерговим завданням за всі роки становлення нашого освітнього закладу стало завоювання авторитету серед батьківської громадськості, підтримання позитивної репутації в соціумі з метою вдалого конкурування на широкому «ринку освітніх послуг».

Відповідно до затвердженої програми проведення експерименту **ми зосередились на реалізації поставлених перед нами завдань:**

- розробили, обґрунтували та експериментально перевірили структурно-функціональну модель формування іміджу навчального закладу нового типу в умовах регіону;
- визначили критерії й показники відстеження сформованості іміджу навчального закладу та комплекс умов, що їх забезпечують;
- працюємо над упровадженням і зміцненням традицій школи серед учасників навчально-виховного процесу для створення корпоративного духу, створенням загального стилю приміщень школи з урахуванням її

традицій, особливостей діяльності та фінансових можливостей;

- використовуємо можливості радіо, телебачення, преси для пропаганди досягнень і перспектив розвитку школи;
- активно використовуємо зовнішню атрибутику школи для будь-якої іміджевої діяльності;
- налагоджуємо партнерські взаємовідносини з багатьма педагогічними і соціальними інститутами, що дає можливість мати високий рейтинг серед батьків та освітян у громаді, районі, області;
- популяризуємо власний сайт в Інтернеті як іміджевий майданчик тощо.

Особливу увагу приділяємо змісту варіативної складової навчального плану, який стає предметом подальших напрацювань, обговорень і відстежень у напрямі формування ключових компетентностей. З метою створення рівного доступу до якісної освіти різним категоріям школярів відповідно до їх нахилів та потреб навчальний заклад організовує діяльність гуртків, секцій, курсів за вибором, факультативів. Це також десять предметних гуртків різного спрямування (прикладного, національно-патріотичного, спортивного, художньо-естетичного, суспільно-гуманітарного).

Не менш важливим для нас є й те, що **на імідж навчального закладу впливають і зовнішні фактори**. Ефективною є діяльність педагогічного колективу, який враховує у своїй діяльності особливості мікросоціуму школи, результати діагностики намірів батьківської громадськості та соціальний запит. Ось чому ми будуємо свою управлінську діяльність на активній взаємодії із навколишнім середовищем. Завдяки розширенню соціальних партнерів нам вдається розв'язувати пріоритетні завдання освітньої сфери – підвищен-

ня якості освіти та рівня доступності якісної загальної освіти. Так, упродовж останніх років у школі створено систему соціального партнерства як систему співпраці з органами місцевого самоврядування, депутатами різних рівнів, батьками, громадськістю, позашкільними установами, вищими навчальними закладами, профільними науковими установами на основі угод [2].

Завдяки участі в проектній діяльності, залученні коштів громади, додаткових інвестицій у розвиток навчального закладу зміцнюється матеріально-технічна і навчально-методична база. Так, протягом останніх п'яти років за допомогою проектів залучено кошти в сумі більше ніж **400 тис. грн.**

Під час конкурсного відбору з вересня 2017 р. школа здобула статус опорного навчального закладу, до складу якого увійшли дві філії – Кучерявоволодимирівська та Червонополянська. Тож на сьогодні робота дирекції школи, педагогічного колективу, батьківської громади спрямована на створення єдиного освітнього простору через реалізацію програми розвитку вже опорного закладу та завдань, які поставили перед нами органи місцевого самоврядування.

Головні завдання нашого опорного закладу – забезпечення рівного доступу дітей відповідного віку до якісної освіти, впровадження допрофільної підготовки й профільного навчання (математичний, біотехнологічний, філологічний, технологічний профілі), поглиблене вивчення окремих предметів; забезпечення всебічного розвитку особистості здобувача освіти незалежно від місця його проживання, раціональне та ефективно використання наявних ресурсів. Сьогодні

в опорному закладі навчається 748 здобувачів освіти.

Школа має достатню навчально-методичну базу, комп'ютерне та мультимедійне обладнання, доступ до мережі високошвидкісного Інтернету.

Протягом цього короткого часу **ми багато зробили спільно з філіями:**

- спланували організаційно-педагогічну, методичну, експериментальну роботу та роботу психологічної служби;
- розробили робочі навчальні плани з урахуванням особливостей контингенту учнів опорного закладу та філій, їхніх потреб у здобутті загальної середньої освіти, наявного освітнього рівня та затвердили й погодили в установленому порядку;
- визначились з обсягом педагогічного навантаження педагогічних працівників опорного закладу, які забезпечують навчально-виховний процес у опорному закладі та його філіях;
- забезпечили викладання предметів у філіях вчителями – спеціалістами фізичної культури, історії, трудового навчання, англійської мови;
- розробили й погодили структуру навчального року, режим роботи опорного закладу та його філій з дотриманням педагогічних, санітарно-гігієнічних і режимних вимог;
- організували підвезення учнів та педагогічних працівників до опорного закладу і філій;
- вжили заходів щодо забезпечення рівного доступу до якісної освіти дітей з особливими потребами.

Дирекція навчального закладу робить усе можливе, аби опорна школа стала центром науково-експериментальної та методичної роботи з вивчення та впровадження педагогічних інновацій, розроблення науково-методичного та навчально-методичного забезпечення і служила навчальною базою для своїх філій.

На рівні керівників методичних об'єднань і кафедр здійснюється координація науково-методичної роботи з навчальних дисциплін, збагачується зміст навчання, відпрацьовуються технології, методики викладання, відстежуються й аналізуються навчальні досягнення та засвоєння учнями програмового матеріалу.

Зусиллями педагогічних працівників здійснюється науково-методична робота, створено умови для зростання професійного рівня, фахової майстерності, стимулюється творча діяльність. На учнівському рівні забезпечуються умови для подальшого розвитку здібностей здобувачів освіти через профільні класи та класи з поглибленим вивченням предметів, організація науково-дослідницької роботи в первинному осередку Малої академії наук.

Така багатогранна робота не може не впливати на результативність навчального закладу в цілому. Важливим показником є рівень особистісних досягнень наших дітей у різних сферах життєдіяльності. 65% школярів щороку є переможцями олімпіад, конкурсів, змагань, турнірів різного рівня. Тільки за три останніх

Першочерговим завданням за роки становлення нашого освітнього закладу стало завоювання авторитету серед батьківської громадськості з метою вибору саме нашого навчального закладу на широкому «ринку освітніх послуг»

За якістю освіти уважно стежать батьки, учні, органи місцевого управління, робота школи активно обговорюється за всіма напрямками її діяльності на педрадах, в учнівському колективі. Доцільність обраного шляху її розвитку досліджується батьками та громадянськістю

роки в II етапі Всеукраїнських олімпіад ми здобули **182 призових місця**, **40 учнів є переможцями** III етапу Всеукраїнських предметних олімпіад.

Два учні нашої школи були Стипендіатами Президента України за перемогу в Міжнародному мовно-літературному конкурсі імені Тараса Шевченка. **60%** здобувачів освіти навчального закладу із задоволенням беруть участь у Всеукраїнських та міжнародних інтерактивних конкурсах – Колосок, Левеня, Соняшник, Кенгуру, Бобреня. У цьому ми відчуваємо підтримку батьків, яка виявляється не тільки в тому, щоб оплатити участь дітей у конкурсах, а найголовніше – спонукати дітей до творчості, пошуку, знань. Понад **80%** випускників є студентами вузів III та IV рівнів акредитації. Ми пишаємося тим, що за час проведення ЗНО четверо наших учнів з математики отримали **200 балів**.

Найкраще середовище для саморозвитку та самореалізації здобувачів освіти – це шкільна дитяча організація, що сприяє розвитку ініціативи в дітей, згуртуванню учнівського колективу, стає джерелом нових знахідок і перемог. У нашій школі дитячі організації функціонують на принципах реалізації соціально-значущих проектів, які дають можливість здобути дітям особистісний та соціальний досвід, долучитись до громадського управління.

З метою пропагування культури знань у школі та створення позитивного іміджу обдарованих дітей ми розробили свою систе-

му стимулювання й заохочення. Особливого значення для учнів, їхніх батьків і педагогічних працівників у нашій школі набула традиція презентації досягнень. Щороку, наприкінці I семестру навчального року на святі «Сузір'я талантів» ми вшановуємо і нагороджуємо найкращих учнів, педагогічних працівників, учнівські колективи. За результатами навчального року відмінники, переможці III етапу учнівських олімпіад, конкурсів та акцій отримують нагороди на святі Останнього дзвоника. Під час урочистої лінійки стрічки переможців також одержують діти, що перемогли у шкільному конкурсі «Учень року-2017» за номінаціями «Інтелектуал», «Лідер», «Творча особистість», «Спортсмен». До речі, цього року палітра номінацій поповнилась стрічками «Патріот школи» і «Відкриття року». У школі оформлено стенди «Наша гордість» та «Наші досягнення», на яких розміщено фотографії відмінників та переможців олімпіад, а також грамоти, дипломи, подяки, які отримують учні школи за командну перемогу в різних конкурсах та змаганнях. Проведення таких заходів розглядаємо не тільки як можливість порадіти за своїх дітей, нагородити їх за наполегливу працю, презентувати громадськості досягнення школи, а й як стимул до майбутніх звершень.

Аналіз успішності наших дітей дає змогу констатувати, що в навчальному закладі проводиться результативна робота щодо виявлення творчих здібностей та розвитку обдарованості здобувачів освіти.

ВИСНОВКИ. Створення позитивного іміджу навчального закладу – складний і тривалий процес, але дуже важливий і необхідний. Першочерговим завданням за роки становлення нашого освітнього закладу стало завоювання авторитету серед батьківської громадськості з метою вибору саме нашого навчального закладу на широкому «ринку освітніх послуг». Тому важливою умовою ефективної освітньої роботи, спрямованої на особистість, її навчання, виховання, розвиток є розуміння того, що кожна дитина має здібності, прагне їх розвивати і, зрештою, самореалізуватися. Тож, мабуть, не випадково, що наш опорний начальний заклад сьогодні – учасник заключного етапу Всеукраїнського експерименту «Імідж навчального закладу в умовах регіону». За якістю освіти уважно стежать батьки, учні, органи місцевого управління, робота школи активно обговорюється за всіма напрямками її діяльності на педрадах, нарадах, в учнівському колективі. Доцільність обраного шляху її розвитку досліджується батьками та громадськістю.

На наш погляд, створення привабливості навчального закладу, ситуації успіху на всіх рівнях його роботи визначається досягненнями школярів, бажанням відвідувати школу з радістю й надією, позитивною оцінкою мешканців громади, рівнем задоволеності батьків і учнів якістю освітніх послуг, сформованою компетентністю й соціальною адаптацією випускників.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гонтаровська, Н.В., Теоретичні та методичні засади створення освітнього середовища як фактору розвитку особистості школяра / Н. В. Гонтаровська. Київ, 2012.
2. Рябова, З.В. Система моніторингу загальної середньої освіти в регіоні як умова забезпечення якості освіти / З. В. Рябова,

В. Е. Луначек // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2006. – № 6. – С. 8-14.

3. Єльнікова, Г. В. Основи адаптивного управління : тексти лекц. / Г. В. Єльнікова. – Київ : ЦППО АПН України, 2002. – 133 с.

4. Зуєвська, І. Критерії ефективності позитивного іміджу школи / І. Зуєвська // Директор школи. – 2006. – № 2 (386). – С. 10-13.

5. Болсун, С. Професійний імідж керівника навчального закладу / С. Болсун // Управління школою. – 2013. – № 7-9.

6. Єльнікова, Г. В. Моніторинг як ефективний засіб оцінювання якості загальної середньої освіти в навчальному закладі / Г. В. Єльнікова, З. В. Рябова // Обрії. – 2008. – № 1 (26). – С. 5-12.

7. Місюра, Л. Робота з іміджем – як базове завдання в системі ПР (паблікрілейшенз) / Л. Місюра // Маркетинг в Україні. – 2002. – № 5.

8. Почепцов, Г. Побудова іміджу як комунікативне програмування / Г. Почепцов // Нова політика. – 1999. – № 5.

9. Болсун, С. Професійний імідж керівника навчального закладу / С. Болсун // Управління школою. – 2013. – № 7-9.

Любовь Смаровоз

Имиджетворческая деятельность образовательного учреждения

В статье рассматриваются инновационные подходы к управлению заведением общего среднего образования, акцентируется внимание на значении экспериментальных исследований, раскрывается роль учебной среды в творческом развитии личности получателя образования.

Ключевые слова: учебная среда, эксперимент, система управления и мониторинга, имидж заведения общего среднего образования, структурно-функциональная модель, опорное заведение, модель выпускника, успешный ребенок.

Lubov Smarovoz

Image making activity of an educational institution

Innovational approaches to managing by Secondary Educational Schools are examined in the article, meaning of experimental explorings are separated, role of educational environment in the creative developing of a person who gets the education is opened.

Keywords: Educational environment, experiment, the system of managing and monitoring, image of Secondary Educational School, structure-functional model, supporting school, the model of School-leaver (graduate), successful pupil.